

Pestprotocol

Schooljaar 2018-2019 t/m 2022-2023

(dit protocol wordt jaarlijks aan het begin van het schooljaar nagelopen en waar nodig aangepast)

Pestprotocol ingang schooljaar 2018-2019 t/m 2022-2023 – basisschool De Zefier
Eenhoornstraat 2D – 1973 XT IJmuiden – 0255 820993 – administratie.zefier@atlantbo.nl – www.bsdezefier.nl

Doel van het pestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Doorelkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Het pestprotocol zorgt voor duidelijkheid bij alle betrokken volwassenen, waardoor zij voorspelbaar zijn richting de kinderen. Leerkrachten, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Voorwaarden om het protocol uit te kunnen voeren

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt en wordt er onder begeleiding van de leerkracht samen nagedacht hoe dit kan worden voorkomen of wat te doen als er signalen van pestgedrag gezien/gevoeld worden. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten dit (in samenwerking met ouders) kunnen signaleren en adequaat handelen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan wordt de anti-pestcoördinator ingeschakeld. De anti-pestcoördinator kan o.a. een lessenserie verzorgen in de groep, het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen, aansluiten bij gesprekken en adviezen geven. De inzet van de anti-pestcoördinator wordt per situatie passend gemaakt

Wat is pesten?

We doen allemaal wel eens iets, al dan niet bewust, wat een ander niet als prettig ervaart. In dit soort situatie is het goed om te blijven realiseren dat er een groot verschil is tussen plagen en pesten. Plagerijtjes zijn grappig bedoeld en zijn er niet op gericht anderen te schaden. Bij pesten is dat wel het geval. Voor ons betekent pesten: iemand stelselmatig en op een gemene manier lastig blijven vallen. Kinderen die gepest worden kunnen daar tot op volwassen leeftijd last van hebben. Helaas kan pesten niet uitgebannen worden, maar er kan wel het hoofd geboden worden door alert te zijn en tijd te investeren in preventie.

Hoe voorkomen wij pesten en gaan we om met pesten?

- We maken het gezellig. Samen leuke dingen doen werkt vaak beter dan gesprekken over wat wel en niet toelaatbaar is. In een groep die plezier maakt, wordt minder gepest.
- We werken aan zelfvertrouwen. We geven kinderen het gevoel dat ze meetellen, vragen naar hun mening, laten ze voelen dat ze iemand zijn, benoemen positief gedrag en laten kinderen conflicten, waar mogelijk, zelf oplossen.
- Op school wordt pesten regelmatig aan de orde gesteld. Thema's als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies enz. krijgen een plek tijdens deze momenten.
- Er worden werkvormen ingezet, zoals het spelen van rollenspelen, maken van groepsregels en inzet van activiteiten uit het boek "De gouden weken"

- Net als bij bijvoorbeeld rekenen zijn wij ons ervan bewust dat kinderen stap voor stap leren hoe zij op een prettige manier met elkaar om kunnen gaan en aan kunnen geven wat hun grenzen zijn. Iedereen leert dit op zijn eigen manier en tempo. Om dit te leren is het van belang dat er echte situaties zijn waarin zij dit (onder begeleiding) kunnen oefenen. Hiervoor worden o.a. samenwerkingsopdrachten en coöperatieve werkvormen ingezet.
- Tijdens de grote pauze zijn ernaast de TSO medewerkers altijd meerdere leerkrachten of onderwijsassistenten aanwezig die de kinderen (indien wenselijk) kunnen ondersteunen, begeleiden en ingrijpen. Dit kan zijn n.a.v. een vraag van een leerling, of een observatie van de collega tijdens het buitenlopen. Ook kan het zo zijn dat de groepsleerkracht, aan de collega die buiten loopt, vraagt bepaalde kinderen tijdens de pauze te begeleiden of observeren.
- Het voorbeeldgedrag van de leerkracht en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar op een passend moment rustig worden uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Signalen van pesterijen

- Altijd een bijnaam, nooit bij eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Enz.

Pesten gebeurt bijna altijd buiten het zicht van de leerkrachten. Het melden van pesten is daarom heel belangrijk: zonder pesten te melden bij de leerkracht kan deze niets doen. Wij vragen daarom aan de leerlingen, ouders en leerkrachten signalen van pesten te melden bij de leerkracht van de desbetreffende groep. Leerlingen kunnen pesten ook melden bij de anti-pestcoördinator.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

- Regel 1: Het inschakelen van de leerkracht wordt niet gezien als klikken.
- Regel 2: Alle kinderen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Mochten zij pestgedrag signaleren dan gaan zij naar de leerkracht om hem/haar op de hoogte te brengen.
- Regel 3: School en het gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem van hun kind te komen oplossen. Bij pesten zullen de leerkracht, anti-pestcoördinator, intern begeleider en directie hun

verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met ouders. De inbreng van ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties aan de leerkracht en tot het ondersteunen van de aanpak van school.

Schoolregels

- Ik praat aardig tegen de ander
- Ik luister naar de ander
- Ik ben eerlijk
- Ik help de ander
- Ik schop niet, scheld niet, sla niet

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen

- Stap 1: De leerlingen proberen er onderling zelf uit te komen.
- Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
- Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Er wordt een notitie gemaakt in ParnasSys.
- Stap 4: Bij herhaling van pesterijen/ruzie tussen dezelfde kinderen volgen consequenties. Ouders worden op de hoogte gesteld middels een gesprek en denken mee over een bevredigende oplossing. Van zowel het incident als het gesprek met ouders wordt een notitie gemaakt in ParnasSys.

Consequenties

Fase 1:

Het heeft de voorkeur de kinderen te betrekken bij het kiezen van een passende consequentie. Indien zij dit nog niet kunnen legt de leerkracht enkele keuzes voor waaruit de leerling moet kiezen. Hieronder enkele voorbeelden die volgen na een gesprek. Het doel van het gesprek is bewustwording en maken van afspraken om gedragsverandering te realiseren:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Alleen buitenspelen als de groepsleerkracht er bij is
- Binnen een bepaalde afstand van de groepsleerkracht blijven
- Het niet mee kunnen doen met een activiteit die het kind leuk vindt

Fase 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande actie geen effect lijken te hebben. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. In ParnasSys wordt een verslag van dit gesprek gemaakt waarin staat wat leerkracht heeft ingezet en welke afspraken er zijn gemaakt met ouders en de leerling om een einde te maken aan het pesten.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de anti-pestcoördinator, CJG, GGD, Socius, OOK Pedagogisch, Playing for Success en de school.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt er met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs IJmond situationeel gekeken naar een oplossing.

Begeleiding vanuit school

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen stellen.
- Nagaan hoe het kind zelf reageert.
- Huilen of boos worden is juist vaak de reactie die een pester wil uitlokken. Het kind laten inzien wat het effect zou kunnen zijn van anders reageren.
- Zoeken en oefenen van andere reacties.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf het meest passend en prettig vindt.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Compliment geven als het kind zich anders opstelt.
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester.
- Contact tussen ouders en school om elkaar te informeren, overleggen en samen na te denken over oplossingen.

Begeleiding van de pester

- Zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, thuissituatie...).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke en leuke kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om school. Wij houden ons aan deze regel. Consequentie hangen aan pesten en complimenteren als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren om niet primair te reageren, maar eerst na te denken en/of een andere manier van reageren aanleren.
- Contact tussen ouders en school om elkaar te informeren, overleggen en samen na te denken wat de reden van het pesten zou kunnen zijn.
- Inschakelen hulp. Te denken aan: sociale vaardigheidstraining, GGD, Socius, CJG, PFS en huisarts

Oorzaken van pestgedrag

- Een problematische thuissituatie
- De pester is vroeger gepest
- Loyaliteitsconflict wanneer het kind voelt dat school en ouders niet op 1 lijn zitten
- Gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- In een niet passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan

Adviezen voor de ouders

Ouders van de gepeste leerling

- Houd de communicatie met uw kind open. Blijf in gesprek. Maak in dit gesprek ook ruimte voor het vergroten van het zelfvertrouwen door complimenten te geven en te vraag naar positieve momenten van de dag.

- Als het pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester om het probleem op een rustige manier bespreekbaar te maken.
- Breng de leerkracht op de hoogte.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde komt aan het pesten
- Laat zien dat u achter de aanpak van school staat. Mocht dit niet het geval zijn dan bespreekt u dit met de leerkracht zonder het kind erbij. Dit om te voorkomen dat het kind in een loyaliteitsconflict komt.

Ouders van de pester

- Neem het signaal vanuit school of de ouder van het gepeste kind serieus
- Raak niet in paniek: ieder kind loopt kans om pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Laat zien dat ongewenst gedrag consequenties heeft en benoem goed gedrag
- Laat zien dat u achter de aanpak van school staat. Mocht dit niet het geval zijn dan bespreekt u dit met de leerkracht zonder het kind erbij. Dit om te voorkomen dat het kind in een loyaliteitsconflict komt.

School en alle ouders

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met elkaar om te gaan
- Leg de nadruk op het positieve. Vraag bijvoorbeeld wat er goed ging, wat zij geleerd hebben en wat er leuk was.
- Hang een consequentie aan ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld. Kinderen imiteren volwassen gedrag. Wees alert op uw eigen reactie op plaag- en pestgedrag. Honoreer geen grapjes ten koste van een ander en spreek kinderen direct aan op onacceptabel gedrag. Zorg voor duidelijkheid en houd u aan de gemaakte afspraken.
- Werk aan zelfvertrouwen. Geef kinderen het gevoel dat ze meetellen, vraag naar hun mening, laat ze voelen dat ze iemand zijn, benoem positief gedrag en laat kinderen conflicten, waar mogelijk, zelf oplossen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er thuis dan niet op terug. Opgelost is opgelost.
- Wees je ervan bewust dat kinderen veel horen en opslaan. Bedenk wat je wel of niet bespreekt waar de kinderen bij zijn.
- Toon interesse voor wat uw kind doet op het internet. Zo komt u te weten wat hen bezig houdt en kunt u helpen als dat nodig is. Op deze manier zorgen wij er met elkaar voor dat de kinderen op een veilige en prettige manier virtueel contact hebben. Breng school op de hoogte van ongewenst gedrag via social media.
- In het geval u pestgedrag signaleert of dit hoort via een andere ouder legt u dit neer bij de leerkracht, zodat hij/zij op de hoogte is en adequaat kan handelen. Probeer het los te laten en vertrouw erop dat hij/zij uw signaal serieus neemt en de nodige acties uit zal voeren ondanks dat zij u hierniet altijd over mogen informeren. Het is begrijpelijk dat het lastig kan zijn om dit los te laten en uw gevoel niet te delen met andere ouders, maar de ervaring leert dat wanneer u bovenstaand advies volgt dit ten goede komt aan de situatie.